

Internasjonalt program

Andrevtkast

Forord	3
Kapittel 1: Menneskerettigheter, demokrati og frihet i sentrum	4
● Bærekraftsmålene	4
● Urfolk og minoriteter	5
● Likestilling og likeverd	6
Kapittel 2: Globalt samarbeid	7
● De forente nasjoner (FN)	7
● Europeisk samarbeid	8
● Garantisten mot norsk EU-medlemskap	9
● Europa er meir enn EU	9
● Internasjonalt skatteregime	10
Kapittel 3: Internasjonal handel	11
● En ny handelsavtale med EU	11
● EFTA	13
● Handelsavtaler	13
Kapittel 4: Norden og nordområdene	15
● Nordisk samarbeid	15
● Nordområdene	16
● Svalbard og Jan Mayen	17
Kapittel 5: Utvikling og solidaritet	19
● Bistand og humanitært arbeid	19
● Migrasjon	20
● Mattryggleik	20

- Teknologi og innovasjon 21
- Klima 22

Kapittel 6: Global helse 24

- Internasjonale helsekriser og pandemier 24
- Kvinnehelse, seksuell og reprodutiv helse 25
- Antibiotikaresistens 26

Kapittel 7: Fred og sikkerhet 27

- Forsvars- og sikkerhetspolitikk 27
- NATO 28
- Masseødeleggelsesvåpen 28
- Våpeneksport 29
- Terrorisme 30

Kapittel 8: Utvikling og solidaritet 31

- Kina 31
- Vest-Sahara og Marokko 32
- Kashmir-konflikten 32
- Israel og Palestina 33
- Sahel-regionen 34
- Libiya, Syria og Jemen 35
- Nord-Korea 35

Forord

Gode senterungdom,

Programmet du nå leser i er ulikt noe annet politisk dokument i vår organisasjon. Senterungdommen har alltid hatt øyne og hjerter for hele verden, og det har vært på høy tid å få vår internasjonale politikk samla. Senterungdommens internasjonale program skal være vårt ungdomsparti sin rettesnor i internasjonale spørsmål, og et utgangspunkt for hvordan vi skal arbeide med og løfte vår politikk.

Vi er et annerledesparti, og Senterungdommen skal alltid ta kampen for våre saker - både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi tror på et levende folkestyre, en klok forvaltning og en rettferdig fordeling - i hele verden. Det trengs ofte ulike løsninger i verden enn i Norge, men verdiene som ligger til grunn for politikken vil være de samme. Senterungdommen er menneskerettighetenes og folkerettens forsvarer. Vi mener at alle mennesker har lik verdi, og vi vil at alle skal ha muligheten til å leve gode liv.

Senterungdommen skal stå sammen for utvikling og i solidaritet med verden, og vi skal være en pådriver for nordisk og internasjonalt samarbeid samt rettferdige handelsavtaler. Vi arbeider for et sterkt norsk forsvar, er en garantist for norsk deltakelse i NATO-alliansen og vi skal satse på nordområdene. Verden endrer seg stadig, men Senterungdommen skal alltid stå opp for et levende folkestyre, en klok forvaltning og en rettferdig fordeling. Det er denne kampen Senterungdommen alltid skal ta - lokalt, nasjonalt og globalt. Sammen flytter Senterungdommen fjell, og sammen kan vi gjøre en stor forskjell.

Arbeidet med internasjonalt program har vært lærerikt, tidkrevende og givende. Utvalgslederne vil rette en stor takk til internasjonalt programutvalg som har brukt helger, kvelder og fritid på å diskutere og utforme politikk- dere er et fantastisk arbeidslag og har gjort en viktig innsats for Senterungdommen. Videre vil utvalget takke alle som har bidratt gjennom innspill og konstruktiv kritikk.

God debatt!

Hilsen Internasjonalt programutvalg

Andrine Seppola, Ibrahim Ali, Torstein Buskaker, Jens Bartnes, Elin Brekke, Ingvild Munz, Robin Tveit, Anora Rusten, Dordi Lerum, Jørgen Langbakkhei, Nora Rudjord og Ashish Kumar Bhargava

1
2
3 FNs verdenserklæring om menneskerettigheter danner grunnlaget for alle
4 menneskerettighetene og denne erklæringen gjelder for alle FNs medlemsland.
5 Alle menneskerettighetene er universelle, udelelige og umistelige.

6 Folkeretten finnes for å regulere forhold mellom stater. Folkeretten er én av mange
7 forutsetninger for å oppnå og ivareta fred mellom stater, og sørge for at
8 menneskerettighetene blir overholdt. Senterungdommen er en forsvarer av
9 folkeretten, og arbeider for at alle FNs medlemsland overholder sine folkerettslige
10 forpliktelser.

11 **Bærekraftsmålene**

12 FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom,
13 bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene
14 består av 17 mål og 169 delmål, og blant disse inngår god utdanning, rent vann,
15 gode sanitærforhold og å utrydde sult. Bærekraftsmålene utfyller hverandre
16 og danner en helhet. For eksempel er utdanning og god helse nødvendig for å
17 utrydde fattigdom og sørge for likestilling mellom kjønnene. Klimaendringene kan
18 ikke stoppes uten at alle får tilgang til ren energi, og at byer og lokalsamfunn blir
19 bærekraftige. Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates,
20 og derfor mener Senterungdommen at det er viktig at Norge fortsetter å prioritere
21 internasjonalt arbeid for de svakeste gruppene i verden.

22 **Våre løsninger:**

- 23
- Norge skal følge opp sine egne forpliktelser for å nå bærekraftsmålene.

- 24 • Norge skal være en internasjonal pådriver for å realisere FNs
25 bærekraftsmål.
- 26 • Norge skal være en pådriver for at bærekraftsmålene skal være et tema i
27 alle relevante møter med andre land.
- 28 • Styrke forpliktende internasjonalt samarbeid innenfor bærekraftsmålene
- 29 • Bidra til at alle land kan oppfylle bærekraftsmålene gjennom målrettet
30 bistand og kompetansedeling.

31 **Urfolk og minoriteter**

32 Det finnes mange urfolk og minoriteter over hele verden, og til tross for at det er
33 store forskjeller mellom dem, opplever mange lignende utfordringer. I store deler
34 av verden blir minoriteter forfulgt, drevet bort, angrepet, undertrykket og assimilert.
35 Dette forhindrer demokrati, mangfold og inkludering.

36 Urfolk og mange minoriteter har dessuten et spesielt forhold til landet hvor
37 deres forfedre har levd i mange generasjoner. Dette gir disse gruppene utbredt
38 kunnskap, og et godt utgangspunkt for å forvalte naturressursene i området på en
39 bærekraftig måte.

40 Senterungdommen mener at minoriteter og urfolk skal bli ivaretatt og respektert.
41 Vi vil ha et verdenssamfunn hvor minoriteter har like rettigheter som majoriteten, og
41 beskyttes mot forfølgelse og diskriminering.

42 **Våre løsninger:**

- 43 • Støtte opp og øke kunnskapen i majoritetssamfunnet om de nasjonale
44 minoritetene og det samiske sivilsamfunnet.
- 45 • Innlede forpliktende samarbeid med urbefolkningene knyttet til
46 klimatilpasning i nordområdene.
- 47 • Sikre at urfolks rettigheter er anerkjent i regnskogsland for å hindre
48 avskoging og menneskerettighetsbrudd.
- 49 • Øke norsk naturbistand til urfolk og lokalbefolkning i utsatte landområder.
- 50 • Gi økt støtte og delta i samarbeid med urfolksorganisasjoner.
- 51 • Norge skal være en forkjemper for urfolks rettigheter internasjonalt.
- 52 • Norge skal bli en viktig stemme mot fratagelse av landområder som
53 tilhører urfolk.
- 53 • Fordømme drap på urfolksaktivister, samt bidra til å ivareta deres
54 sikkerhet.
- 55 • Styrke arbeidet mot hatkriminalitet, diskriminering og rasisme.
- 56 • Fordømme angrep på minoriteter, og være en klar stemme mot etnisk
57 rensing.
- 58 • Fremme minoriteters rettigheter i FNs organer.
- 59 • Ta initiativ til en internasjonal handlingsplan for å bekjempe fattigdom blant
60 verdens urfolk.

61 Likestilling og likeverd

62 For å oppnå en fredelig og bærekraftig verden, er vi avhengig av at alle
63 menneskers rettigheter og muligheter blir ivaretatt og likestilt. Likestilling og
64 likeverd er en forutsetning for at hvert et menneske skal kunne ha et verdig liv,
65 dermed må det tilrettelegges slik at hver enkelt får utnyttet sitt potensial. De
66 grunnleggende menneskerettighetene og mulighetene til blant annet kvinner, barn,
67 LHBTI+, religiøse, minoriteter og personer med nedsatt funksjonsevne er under
68 sterkt press i store deler av verden. Personer utsettes på daglig basis for
69 trakassering og diskriminering grunnet deres tilhørighet, funksjonsevne eller kjønn.

70 Senterungdommen mener at menneskelig mangfold og variasjon ikke skal gå på
71 bekostning av enkelt menneskers verdi og mulighet til å delta i fellesskapet. Norge
72 skal være en forkjemper for likeverd, og bidra til likestilling i det internasjonale
73 samfunnet.

74 Våre løsninger:

- 75 • Norge skal være et foregangsland internasjonalt og forby
76 konverteringsterapi for alle aldersgrupper
- 77 • Norge skal være en tydelig stemme i internasjonale saker som omhandler
78 kjønnslikestilling
- 79 • Delta i internasjonalt samarbeid for å fremme likestilling og menneskers
80 likeverd
- 81 • Fremme arbeid for universell utforming internasjonalt
- 82 • Fordømme umyndiggjøring av kvinner og barn, og internasjonalt forby
83 barne- og tvangsekteskap.
- 84 • Norge skal aldri akseptere diskriminering, og være en tydelig stemme i FN
85 som tar initiativ til sanksjoner i stater som ikke overholder sine
86 folkerettslige forpliktelser
- 87 • Satse på helsetjenester for personer med nedsatt funksjonsevne i
88 utviklingsland
- 89 • Arbeide for at CRPD blir ratifisert og inkorporert inn i lovverket til alle FNs
90 medlemsland, inkludert Norge.
- 91 • Delta i internasjonalt samarbeid for å fremme saker som omhandler men-
92 neskers rett til utdanning og arbeid.

Kapittel 2

Globalt samarbeid

De forente nasjoner (FN)

FN er en viktig institusjon for å ivareta internasjonal fred og sikkerhet. Senterungdommen mener at konflikter løses best gjennom dialog mellom de ulike partene, og FN bidrar til å skape muligheter for dette. I tillegg jobber de ulike FN-organene med viktige tema som bærekraftig utvikling og menneskerettigheter. Det internasjonale samarbeidet som er organisert gjennom FN er viktig for at alle verdens land skal jobbe sammen mot felles mål. Samtidig er FN en stor og byråkratisk organisasjon, og det er behov for målrettede tiltak for å redusere korrupsjon, byråkrati og bygge opp tillit til institusjonen.

Senterungdommen mener at Sikkerhetsrådet er en viktig aktør for å sikre og bevare internasjonal fred og fremme globalt samarbeid. Likevel er det på høy tid med endring av Sikkerhetsrådet. Det er foreslått flere reformer knyttet til rådets struktur og arbeid, og Senterungdommen mener det må sikres bedre representasjon og større innflytelse for land som står uten vetorett.

Våre løsninger:

- Fortsette å støtte FN som arena for internasjonalt samarbeid og konfliktløsning.
- Jobbe aktivt for å redusere byråkratiet og korrupsjonen, og bidra til transparens og effektiv drift i hele FN-systemet.
- Støtte endringer av FN-systemet som sikrer økt innflytelse for marginaliserte land.
- Fortsette samarbeidet med de andre nordiske landene mot målet om at

- 117 nordisk land alltid skal være medlem av sikkerhetsrådet.
 118 • Norge slutter seg til tilleggsprotokollen til FNs barnekonvensjon som
 119 omhandler barns mulighet til å klage saker inn til FNs Barnekomité.
 120 • Norge skal aldri akseptere brudd på menneskerettighetene, og være en
 121 tydelig stemme i FN som tar initiativ til sanksjoner hvor dette er et egnet
 122 virkemiddel.
 123 • **Alternativ A:** Menneskerettighetene er universelle, udelelige umistelige,
 124 men FNs menneskerettsråd ivaretar ikke mandatet sitt på en
 125 tilfredstillende måte. Derfor må rådet legges ned (Torstein, Andrine,
 126 Ingvild, Robin) / **Alternativ B:** Stryk punktet (Ashish, Ibrahim, Dordi, Nora,
 127 Elin, Jens, Anora, Jørgen).
 128 • **Alternativ A:** Fjerne vetoretten i FNs sikkerhetsråd i tilfeller hvor det er
 129 brudd på humanitære rettigheter (Andrine, Ingvild, Elin, Anora) /
 130 **Alternativ B:** Stryke punktet (Ibrahim, Dordi, Ashish, Nora, Torstein, Robin,
 131 Jens, Jørgen)

132 Europeisk samarbeid

133 Verda, Europa og Noreg er tent med tett samarbeid og god dialog mellom dei
 134 europeiske landa. Noreg skal ta ansvar og vere ein pådrivar for å vidareutvikle
 135 samarbeidet i Europa gjennom mellomstatlege organisasjonar som til dømes
 136 EFTA, Europarådet, OSSE og ATLAS. Europarådet er ein viktig arena for å jobbe
 137 for fred, demokrati og menneskerettigheter i samarbeid og dialog med andre
 138 medlemsland. Berre gjennom samarbeid kan vi sikre tryggleik, stabilitet og velferd
 139 for innbyggjarane.

140 Samstundes som at vi skal syte for eit godt samarbeid med land i Europa skal
 141 Senterungdomen fortsetje kampen for å halde Noreg utanfor EU. Gjennom to
 142 folkeavstemmingar har folket sagt tydeleg nei til norsk EU-medlemskap.
 143 Senterungdomen er garantisten mot medlemskap i EU, og seier nei til
 144 overnasjonalitet og suverenitetsavståing. Europa er meir enn EU, og det beste for
 145 Noregs tryggleik vil vere å stå utanfor den europeiske union.

146 Våre løsnings:

- 147 • Senterungdommen skal vere garantist mot norsk EU-medlemskap og gå
 148 mot alle forsøk på å fremje ein norsk søknad om EU-medlemskap.
 149 • Noreg skal halde fram med å ha eit aktivt og konstruktivt samarbeid med
 150 EU, men ha ei sjølvstendig stemme, råderett over eigne ressursar og sikre
 151 det norske demokratiet.
 152 • Styrke det nordiske samarbeidet og invitere Storbritannia, Færøyene og
 153 Grønland inn i EFTA.
 154 • Delta i europeiske utdannings- og forskingssamarbeid som Erasmus+ og
 155 Horizon Europe.
 156 • Styrkje samarbeidet med Storbritannia utanfor EU.

157 **Garantisten mot norsk EU-medlemskap**

158 Samstundes som at vi skal syte for eit godt samarbeid med land i Europa skal
159 Senterungdomen fortsetje kampen for å halde Noreg utanfor EU. Gjennom to
160 folkeavstemmingar har folket sagt tydeleg nei til norsk EU-medlemskap.

161 EU er ein institusjon prega av manglande openheit, hemmelegald, skjulte
162 maktstrukturar og udemokratiske prosessar. Noreg sitt mål i kontakt med EU må
163 vere å rydde opp i dei store demokratiutfordringane.

164 Senterungdomen er garantisten mot medlemskap i EU, og seier nei til
165 overnasjonalitet og suverenitetsavståing. Europa er meir enn EU, og det beste for
166 Noregs tryggleik og sjølvstende vil vere å stå utanfor den europeiske union.

167 **Våre løysningar:**

- 168 • Senterungdommen skal vere garantist mot norsk EU-medlemskap og gå
169 mot alle forsøk på å fremje ein norsk søknad om EU-medlemskap.
- 170 • Noreg skal halde fram med å ha eit aktivt og konstruktivt samarbeid med
171 EU, men ha ei sjølvstendig stemme, råderett over eigne ressursar og sikre
172 det norske demokratiet.
- 173 • I større grad utnytte handlingsrommet vårt som medlemsland i EØS, frem
174 til avtalen er reforhandlet.

175 **Europa er meir enn EU**

176 Verda, Europa og Noreg er tent med tett samarbeid og god dialog mellom dei
177 europeiske landa. Noreg skal ta ansvar og vere ein pådrivar for å vidareutvikle
178 samarbeidet i Europa gjennom mellomstatlege organisasjonar som til dømes EFTA,
179 Europarådet, OSSE og ATLAS.

180 Gjennom EØS-avtalen mottek Noreg tusenvis av direktiv som vert vedteke og
181 innlemma i norsk lov. I altfor lang tid har norske myndigheiter ikkje påverka
182 prosessane knytt til utforming av lover i EU, og her er det behov for ein større
183 innsats. Noreg må støtte eige næringsliv, forvaltning og befolkning i arbeidet med å
184 ivareta norkse interesser innas i EU blant anna gjennom større tilstedeversele i
185 Brüssel.

186 Europarådet er ein viktig arena for å jobbe for fred, demokrati og
187 menneskerettigheiter i samarbeid og dialog med andre medlemsland. Berre
188 gjennom samarbeid kan vi sikre tryggleik, stabilitet og velferd for innbyggjarane.

189 **Våre løysningar:**

- 190 • Delta i europeiske utdannings- og forskingssamarbeid som Erasmus+ og
191 Horizon Europe.
- 192 • Styrkje samarbeidet med Storbritannia utanfor EU.

- 193 • **Alternativ A:** Melde Noreg ut or Schengen-samarbeidet og gjeninnføre
 194 nasjonal grensek kontroll. (Robin, Ibrahim, Nora, Elin) / **Alternativ B:** Behalde
 195 Schengen-samarbeidet, auke bevilgningane til tollvesen og
 196 grensemyndigheiter. (Andrine, Ingvild, Dordi, Ashish, Torstein, Jens, Anora,
 197 Jørgen)

198 Internasjonalt skatteregime

199 Det er et stort problem at mange av de største selskapene og rikeste
 200 privatpersonene i verden betaler veldig lite skatt. Verdier blir overført til
 201 datterselskaper i skatteparadiser med lave eller ingen skatter, og selskapene
 202 slipper dermed å betale skatt i de landene hvor verdiene faktisk blir skapt. Dette
 203 har store konsekvenser i lavinntektsland, som er spesielt avhengige av inntekter fra
 204 de store, internasjonale selskapene og hvor samfunnsutviklinga er avhengig av et
 205 velfungerende skattesystem.

206 Verden trenger et mer åpent og rettferdig skattesystem enn vi har i dag. Hvert
 207 enkelt land skal ha mulighet til å innrette skattesystemet på en måte som er
 208 hensiktsmessig for seg, men organisert samarbeid og deling av informasjon på
 209 tvers av landegrensar trengs i større grad enn i dag. Innføringen av en global
 210 minimums selskapsskatt på 15% har vært et viktig steg i riktig retning, men
 211 lekkasjer som Panama Papers og Pandora Papers viser at mye arbeid fortsatt
 212 gjenstår. Senterungdommen vil at Norge skal ta en lederrolle i arbeidet med et
 213 bedre, mer rettferdig og mer transparent internasjonalt skattesystem.

214 Våre løsninger:

- 215 • Innføre et internasjonalt skatteregime som gjør at verdier skattlegges der
 216 de skapes, ikke der de oppbevares, gjennom enhetlig skattelegging.
 217 • Norge skal være en pådriver for en FN-konvensjon for et effektivt og
 218 rettferdig globalt skattesystem.
 219 • Jobbe for at FN skal være forumet for globale forhandlinger om skatt og
 220 utvikling av økonomisk analyse og jobbe for opprettelsen av et mellom-
 221 statlig skatteorgan i FN.
 222 • Jobbe for at alle land praktiserer automatisk deling av informasjon om
 223 personer og selskaper som oppholder seg og eier verdier i ulike land.
 224 • Bidra til å bygge opp effektive beskatningssystemer gjennom vårt
 225 utviklingsarbeid.
 226 • Trappe opp programmet "Skatt for utvikling", med det langsiktige formål
 227 at land selv skal kunne finansiere grunnleggende velferdstjenester som
 228 utdanning og helse.

231 Internasjonal handel mellom verdens nasjoner kan på sitt beste skape goder som
232 kommer alle parter til gode og bidrar til økt rettferdighet. Verdenshandelen kan
233 løfte land ut av fattigdom og dempe konfliktnivået globalt, men bare om den
234 foregår på en rettferdig måte, og med respekt for enkeltstaters suverenitet. Vi
235 ønsker at Norge skal være en tydelig pådriver for en rettferdig verdenshandel.

236 Folkestyret gir de beste forutsetningene for gode samfunn med små forskjeller, og
237 må alltid ha forrang foran overnasjonalitet. Man ser i dag et verdenssamfunn hvor
238 det er en klar tendens mot at internasjonale handelsavtaler ikke lenger forhandler
239 om toll og avgifter, men om politikk og rettigheter. Senterungdommen sier
240 kontant nei til handelsavtaler som flytter makt fra de norske folkevalgte og bort fra
241 det norske folk. Vårt nei til handelssamarbeid som medfører suverenitetsavståelse
242 og overnasjonalitet, er et ja til noe bedre. Vi arbeider for rettferdig og gjensidig
243 handel mellom parter som selv styrer sin handelspolitikk.

244 **En ny handelsavtale med EU**

245 Den nåværende EØS-avtalen hindrer Stortingets mulighet til å selv være lovgiver
246 og reduserer norske folkevalgte sitt handlingsrom. Dette fører til at nasjonale regler
247 som utformes ikke kan komme i konflikt med EU/EØS sine. Gjennom EØS-avtalen
248 krever EU at Norge aksepterer deres regelverk og tar det inn i det norske
249 regelverket. Norge har ingen formell innflytelse over utviklingen av EU sitt
250 regelverk, noe som gjennom EØS-avtalen hindrer norske folkevalgte fra å kunne
251 ta avgjørelser på vegne av det norske folk. Dessuten må domstolene våre vike for
252 EU/EØS sine føringer, som får favør over våre egne. Norge må også bidra med

253 mangfoldige milliarder hvert år i EØS-midler.

254 Senterungdommen vil erstatte EØS-avtalen med en ny handels- og
255 samarbeidsavtale. Vi ønsker en handelsavtale uten overnasjonalitet, som sikrer oss
256 selvråderetten over norsk regelverk og arbeidsmarked tilbake.

Våre løsninger:

- 257 • Erstatte EØS-avtalen med sikte på en bred handels og samarbeidsavtale
258 med EU hvor vår suverenitet og selvråderett ivaretas.
- 259 • Utrede alternativer til EØS-avtalen som styrker Norges selvråderett og
260 sikrer eksportadgangen til det indre marked.
- 261 • Norge skal aktivt, så lenge vi er en del av EØS-avtalen, benytte oss av
262 reservasjonsretten for å sikre norske interesser og norsk selvråderett.
- 263 • Norge skal avvikle ordningen med å gi pengestøtte gjennom EØS-midler
264 til EU-land, og disse skal fjernes fra det norske bistandsbudsjettet.
- 265 • Avvise å inkludere regelverk som ikke er EØS-relevant eller som er i strid
266 med Grunnloven i EØS-avtalen.
- 267 • Norge skal fortsette å være en aktiv del av Europa, men ha en selvstendig
268 stemme, råderett over egne ressurser og sikre det norske demokratiet.
- 269 • Arbeide for styrket nordisk samarbeid.
- 270 • Delta i europeiske utdannings- og forskningssamarbeid som Erasmus+ og
271 Horizon Europe, samt etablere gode samarbeidsavtaler på utdanning og
272 forskning med Storbritannia.
- 273 • Det må kreves tilsvarende reduksjoner i EUs kvoter for eksport av
274 landbruksvarer til Norge som de økte importkvotene i den nye
275 handelsavtalen med Storbritannia
- 276 • Kvoter knyttet til import av landbruksvarer må gjennomgå på grunnlag i
277 EØS-avtalens artikkel 19 om at landbrukspolitikken er unntatt EØS-avtalen
- 278 • Når en proposisjon om tilslutning til en EU-forordning eller lignende
279 legges fram for Stortinget, må denne være ferdigbehandlet i
280 EØS-komiteen
- 281 • Utnytte handlingsrommet i EØS-avtalen for å sikre konkurransedyktige
282 rammebetingelser for nye, store investeringer innen klimavennlig industri i
283 Norge.
- 284 • Frikoble norske bidrag til økonomisk og sosial utjevning i Europa fra
285 EØS-avtalen og utforme betingelsene på grunnlag av norske prioriteringer.
- 286 • Melde Norge ut av Acer og kreve reforhandlinger av kabelavtalene med
287 Tyskland og Storbritannia.
- 288 • Det skal ikke bygges nye utenlandskabler så lenge slike kabler fører til
289 økte strømpriser i Norge.
- 290

291

EFTA

292

EFTA er en mellomstatlig handelsorganisasjon hvor Island, Liechtenstein, Norge

293

og Sveits i dag utgjør medlemsstatene. Organisasjonen opererer parallelt med EU.

294

Alle medlemstatene er en del av det europeiske fellesmarkedet og Schengen, men

294

EFTA-landene er ikke en del av EUs tollunion. EFTA ble opprettet som et alternativ

295

til EU og forløperne til EU. EFTA har også inngått en rekke handelssamarbeid med

296

ikke EU land på andre kontinenter.

297

Våre løsninger:

298

- Støtte opp om, videreutvikle og utvide EFTA som handelsorganisasjon, og som et alternativ til EU.

299

- Ta initiativ til å invitere inn og inkludere Storbritannia, Færøyene og Grønland i EFTA.

300

- All den tid Norge er med i EØS, skal det arbeides for at EFTA-landene i EØS skal bidra etter størrelse til EØS sine finansieringsordninger. Den særskilte norske finansieringsordningen skal derfor avvikles fra neste avtaleperiode.

301

302

303

304

305

306

307

- Arbeide for å fjerne den tollfrie kvoten på storfekjøtt som ligger i handelsavtalen mellom EFTA-landene og SACU-landene på sikt.

308

Handelsavtaler

309

Vi mener det er viktig at vi arbeider for en rettferdig verdenshandel. Folkestyret

310

skaper de beste forutsetningene for gode samfunn - handelssamarbeider og

311

avtaler skal derfor ikke innebære suverenitetsavståing. Denne tenkningen må alltid

312

ligge til grunn i Norges tilnærming til WTO og internasjonal handel. Norge skal ikke

313

inngå handelsavtaler hvor makt blir fjernet fra folkevalgte politikere, eller hvor

314

interessene til eiere i enkelte bedrifter kommer før bærekraft og rettferdighet.

315

Etter tørkesommeren 2018 ser vi at det er viktig å ha gode handelsavtaler under

316

nasjonale kriser. Det for å ha tilstrekkelig matsikkerhet.

317

Senterungdommen mener at Mercosur-avtalen vil bety tilnærmet fri konkurranse

318

på jordbruksprodukter, med unntak av enkelte produkter som defineres som

319

sensitive. I tillegg knyttes det menneskerettighetsspørsmål til avtalen hvor Brasils

320

øverste myndigheter har fått hard kritikk som følge av behandlingen av

321

urbefolkningen i landet og gjennom avskogingen i Amazonas.

322

I kjølvannet av Brexit har Norge inngått en handelsavtale med Storbritannia.

323

Senterungdommen er kritiske til hvordan behandlingen og tilslutningen til

324

handelsavtalen gikk frem, og særlig til frys- og skralle-klausulen. Frys betyr at det

325

nåværende nivået av reguleringer på tjenester og investeringer fryses og fastlåses.

326

Skralle betyr at regelverket kan liberaliseres, men at disse endringene ikke kan

327

reverseres. Storbritannia er en av våre viktigste handelspartnere, og forholdet

338 mellom våre land må vedlikeholdes og videreutvikles.

339 **Våre løsninger:**

- 340
- 341 • Norge må doble fastlandseksporten innen 2035 og sikre næringslivet
- 342 gode nok vilkår til å eksportere mer til utlandet
- 343 • Norge må aktivt motvirke utflagging av arbeidsplasser til utlandet som
- 344 følge av internasjonale handelsavtaler, med mål om å styrke det norske
- 345 næringslivet
- 346 • Tollvernet for landbruksprodukter som kan produseres i Norge skal
- 347 styrkes, det skal ikke gis tollfrie kvoter på landbruksprodukter i nye
- 348 handelsavtaler og handlingsrommet i eksisterende avtaler skal utnyttes.
- 349 • Norge skal kreve at WTO-forhandlingene om e-handelsregler tar hensyn
- 350 til utviklingsland og deres teknologiske utvikling.
- 351 • Norge skal sette personvern og beredskap før kommersielle interesser
- 352 ved inngåelse av handelsavtaler.
- 353 • Forhindre at handels- og investeringsavtaler begrenser det nasjonale og
- 354 lokale folkestyret, inkludert råderetten over naturressursene.
- 355 Senterungdommen går derfor mot norsk tilknytning til handelsavtaler som
- 356 TTIP- og TISA-avtalene.
- 357 • Norge bør ikke slutte seg til handelsavtalen med Mercosur eller andre
- 358 avtaler som betydelig påvirker norsk matproduksjon.
- 359 • Frys- og skralle-klausuler skal ikke inkluderes i handelsavtaler Norge er en
- 360 del av.
- 361 • Videreutvikle det gode handelsforholdet mellom Norge og Storbritannia,
- 362 og styrke samarbeidet med Storbritannia utenfor EU.
- 363 • Norge skal ikke inngå handelsavtaler som kan medføre handel fra
- 364 okkuperte landområder som undertrykker profiterer på.
- 365 • Norge skal ikke slutte seg til frihandelsavtaler, som ikke har vært grundig
- 366 utredet og debattert, før avgjørelsen blir tatt.
- 367 • Innen 2035 skal all norsk sjømat videreføres i Norge.
- Senterungdommen ønsker å se på mulighetene for å inngå handelsavtaler for krisetider.

368

369

Kapittel 4

Norden og nordområdene

370

Nordisk samarbeid

371
372
372
373
374

De nordiske landene deler en lang felles historie og et fellesskap gjennom lignende språk og kultur. Det gode samarbeidet og naboskapet i Norden har vært viktig for samfunnsutviklingen i landene, og samlet er Norden en slagkraftig region med gode muligheter til å fremme nordiske synspunkter i det internasjonale samfunnet.

375
376
377

Bærebjelken i det nordiske samarbeidet er Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. I disse samarbeidsforumene arbeides det for mer nordisk samarbeid på en rekke områder. For enkelte temaer er også konstellasjoner som Arktisk Råd viktig.

378

Våre løsninger:

379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390

- Videreføre dagens samarbeid i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd
- Samarbeide tettere med Sverige og Finland om forsvar og beredskap – for eksempel lagring av varer og materiell, ulykkesberedskap og redning
- Forbedre tog- og bussforbindelser mellom de nordiske landene
- Jobbe for et nattogtilbud gjennom Sverige og Danmark til Europa
- Styrke kunnskapen og undervisningen om nordiske språk og kultur i skolen
- Videreutvikle nordiske nettverk for studentmobilitet, for eksempel NOVA og Nordplus
- Sørge for at utdanninger med likt utdanningsløp og praksis i større grad kan bli godkjent på tvers av de nordiske landegrensene
- Støtte forskning og utvikling av fornybar energi og samarbeid innenfor

- 391 bærekraftig ressursforvaltning.
392 • Bruke EFTA aktivt som utgangspunkt for handel og handelsavtaler
393 • Opprettholde og videreutvikle det gode nordiske tv-samarbeidet
394 • Gi økonomisk støtte til politiske ungdomsorganisasjoner som jobber med
395 nordisk samarbeid

396 **Nordområdene**

397 Nordområdene strekker seg rundt det sirkumpolære Arktis, og inkluderer
398 landområder i Norge, Sverige, Finland, Island, Russland, Canada, USA og Grønland.
399 Det har uante muligheter innenfor næringsliv og naturressurser, og det er derfor
400 viktig med en innovativ og offensiv nordområdepolitikk. Senterungdommen ønsker
401 en storstilt nordområdesatsing med særskilt fokus på infrastruktur,
402 kompetansemiljøer, desentralisert utdanning og næringsutvikling.

403 Nordområdene står også overfor flere utfordringer, hvor raske klimaendringer og
404 en negativ befolkningsutvikling skiller seg ut. Det er avgjørende med kraftfulle
405 tiltak som bidrar til en stabil befolkningsutvikling og arbeid med klimatilpasning
406 for å sikre sårbare arter og leveområder i nord. Fornybare ressurser knyttet til
407 primærnæringer, turisme og kraftproduksjon må forvaltes på en måte som bevarer
408 ressursene for fremtiden.

409 Russland har over tid okkupert og annektert landområder tilhørende naboland og
410 vært aktive i konflikter hvor krigsforbrytelse har funnet sted. Senterungdommen
411 ønsker et konstruktivt naboforhold til Russland, men så lenge Russland krenker
412 andre stater sin suverenitet, bryter folkeretten vil overordnet samarbeid mellom
413 våre nasjoner være utfordrende. I de norsk-russiske grenseområdene er
414 samtidig folk-til-folk-samarbeid viktig, og vi har et felles forvalteransvar for de
415 arktiske havområdene og fiskebestanden. På disse områdene må dialogen og
416 samarbeidet opprettholdes, også i krevende tider.

417 **Våre løsninger:**

- 418 • Starte opp en nasjonal nordområdesatsing for å utvikle næringsliv og
419 forskning i nordområdene, inkludert satsing på energikrevende industri
420 • Opprettholde og styrke incentiver for bosetting i nordområdene
421 • Bruke samarbeidsorganene som Norge er medlem i til å fremme samar-
422 beid mellom folk i arktiske stater, bærekraftig ressursforvaltning og
423 begrense menneskelig fotavtrykk på miljøet
424 • Kina skal ikke få økt innflytelse i Arktis
425 • Norge skal ta initiativ til å bruke samarbeidsorganer for å regulere
426 godstrafikk gjennom nordøstpassasjen
427 • Sikre god infrastruktur i de norske nordområdene. Bygging av
428 Nord-Norgebanen og satsning på fylkesveier må prioriteres.
429 • Norge skal delta i arbeidet med jernbane til Kirkenes og Skibotn/Kilpisjärvi

- 430 for å legge til rette for økt handel med Asia via den nordlige sjørute.
431 • Styrke arbeidet med å hevde norsk suverenitet over fiskeri- og
432 energiresursene som ligger i nordområdene
433 • Arbeide for et konstruktivt naboforhold til Russland på områder hvor våre
434 nasjoner deler et forvalteransvar og opprettholder folk-til-folk-
435 samarbeidet.

436 **Svalbard og Jan Mayen**

437 Etter ratifiseringen av Svalbardtraktaten i 1925 har Norge suverenitet over Svalbard
438 innenfor rammene av traktaten. Jan Mayen er en del av kongeriket Norge, og
439 derfor ikke inkludert i Svalbardtraktaten. Traktaten ligger til grunn for en forutsigbar
440 politikk med god kontinuitet. Hevding av norsk suverenitet på Svalbard vil fremov-
441 er være den viktigste grunnsteinen i norsk Svalbardpolitikk. Da er det viktig å sikre
442 norsk kontroll i fiskevernsonen rundt Svalbard, stabil norsk bosetting og
443 videreutvikling av næringslivet.

444 I takt med at kulldriften trappes ned må andre næringer bygges opp. For å erstatte
445 bruk av kull til energi og oppvarming må det bygges ut fornybare løsninger for
446 produksjon og lagring av energi. Viktige satsningsområder er innenfor turisme,
447 forskning og utdanning. Det er viktig med en bærekraftig forvaltning som tar
448 hensyn til sårbar natur og sørger for at turismen skjer innenfor naturens tålegrenser.

449 **Våre løsninger:**

- 450 • Svalbardtraktaten skal ligge til grunn for Norge sin politikk rettet mot
451 Svalbard, og Svalbard må integreres tettere inn i Norges politikk for
452 nordområdene.
453 • Det må sikres strategisk eierskap til sikkerhetspolitisk viktig eiendom,
454 infrastruktur og næringsvirksomhet på Svalbard.
455 • Forvalte fiskevernsonen ved Svalbard og fastsette bærekraftige
456 fiskerikvoter for dette området. At EU har tildelt seg selv kvoter i
457 fiskevernsonen og dermed utfordret Norge sin enerett må møtes med
458 tydelige konsekvenser fra norsk side.
459 • Sørge for at norsk bosetting og aktivitet på Svalbard og Jan Mayen
460 opprettholdes.
461 • Opprettholde forskningsmiljøet i Ny-Ålesund, og etablere et testsenter for
462 arktisk teknologi på Svalbard etter modell fra planene i Nuuk.
463 • Funnene i konseptvalgutredningen for Longyearbyen havn må følges opp,
464 og landsstrøm må vurderes som et tiltak for framtidig grønn turisme.
465 • Arbeidet med klimatilpasning på Svalbard må styrkes, blant annet for å
466 redusere skredfare, hindre skade på samfunnskritisk infrastruktur og sikre
467 videre grunnlag for naturmangfold, næringsliv og turisme.
468 • Sikre god og forutsigbar finansiering av Svalbard globale frøhvelv.
469 • Gi flere mulighet til å studere på Svalbard gjennom økning i tilbudene på

470

UNIS og Svalbard Folkehøgskole.

471

- Det må sikres gode og forutsigbare reiseforbindelser mellom Svalbard og fastlands-Norge.

472

Kapittel 5

Utvikling og solidaritet

Bistand og humanitært arbeid

Hensikten med bistand og humanitært arbeid er å redde liv, lindre nød og sikre humanitær beskyttelse av sivile rammet av krise og konflikt. En samling av FNs bærekraftsmål og klimamål, i tillegg til menneskerettighetene burde brukes aktivt i utformingen av utviklingspolitikken. Norge har historisk vært en aktiv bidragsyter i kampen mot forskjeller i verdenssamfunnet, og disse målene og rettighetene er det derfor ekstra viktig for Norge å følge opp. Senterungdommen mener samarbeidet med sivilsamfunnet og frivillig sektor innenfor bistand skal styrkes og at mindre bistandsmidler skal gå til administrasjon.

Våre løsninger:

- Norge skal være en tydelig stemme for å fremme menneskerettigheter, og være en aktiv pådriver i FN sine initiativ med virkemidler som sanksjoner mot land som bryter menneskerettighetene.
- **Alternativ A:** Norge skal innvilge minst 1 prosent av BNP til utviklingshjelp, og aktivt gi støtte hjelp i henhold til FNs bærekraftsmål. (Ingvild, Elin, Nora, Dordi, Ashish, Jens, Anora) **Alternativ B:** Norge skal innvilge minst 0,7% prosent av BNP til utviklingshjelp, og aktivt gi støtte hjelp i henhold til FNs bærekraftsmål. (Andrine, Robin, Ibrahim, Jørgen, Torstein).
- Søke tverrpolitiske forlik som sikrer en mer langsiktig finansiering av bistandsprosjekter.
- Norge sletter illegitim gjeld og gjeld som er resultatet av uansvarlige lån.
- Bistå med midler til organisasjoner som aktivt kjemper mot brudd på menneskerettighetene

- 498 • Delta i samarbeid med organisasjoner og stater som ivaretar sikkerheten til
499 menneskerettighetsforkjempere
500 • Sikre et strengere rammeverk for bistandsmidler for å ivareta
501 bistandsformål og mer åpenhet om hvordan midlene brukes
502 • Norges utviklings- og bistandspolitikk skal ivareta hvert barns rettigheter i
503 tråd med FNs barnekonvensjon og Norge skal lage en egen barnestrategi
504 for å sikre barns rettigheter i internasjonalt engasjement.
505 • Tilgang på skole og videre utdanning, særlig for jenter, skal være en
506 prioritet i norsk utviklingspolitikk.
507 • Begrense stat-til-stat bistand så langt det lar seg gjøre
508 • Prioritere å gi bistandsmidler til landbruksprosjekter i utviklingsland

509 **Migrasjon**

510 Norges migrasjonspolitikk viser solidaritet ved å være forutsigbar og ansvarlig, slik
511 at den langsiktig bevarer grunnleggende menneskerettigheter.

512 Norge har som land forpliktelse til å ta imot sårbare grupper gjennom FN-kvoten.
513 Disse har rett til beskyttelse fra blant annet forfølgelse, krig, tortur og andre brudd
514 på menneskerettighetene.

515 Senterungdommen vil forbedre forholdene for mennesker på flukt i fattige land
516 som allerede mottar mange flyktninger. På sikt, kan denne politiske prioriteringen
517 sørge for at det blir et sirkulært hjelpeledd globalt som understreker samspill og
518 kollektiv solidaritet.

519 **Våre løsninger:**

- 520 • Norge skal prioritere å gi asyl til kvoteflyktninger fra FNs høykommissær
521 fremfor andre asylsøkere.
522 • Kjempe for et likestillingsperspektiv i søknadsprosesser for flyktninger,
523 som især flykter på bakgrunn av seksuell legning.
524 • Styrke rettighetene til enslige mindreårige asylsøkere som kommer til
525 Norge blant kvoteflyktninger fra FNs høykommissær for flyktninger
526 • Sikre barnets beste i behandlingen av asylsaker, og aktivt jobbe for å ikke
527 splitte barnefamilier.
528 • Støtte oppbyggingen av en solidaritetspott i utviklingsbudsjettet på minst
529 5 milliarder kroner for å bedre forholdene for mennesker på flukt og
530 lokalsamfunnene som mottar flyktninger og fordrevne.
531 • Arbeide for å få på plass rimelighetsvilkåret ved internflukt

532 **Mattryggleik**

533 For mange mennesker i verda lid av svolt og underernæring. Mattryggleik er å ha
534 tilgang til nok, trygg og næringsrik mat slik at ein kan leve eit aktivt og sunt liv. Me
535 ser at matprisane svingar i heile verda og at dette råkar dei som har minst hardast.

536 Det vert produsert nok mat på verdsbasis til å mette heile verdas befolkning.
537 Problemet er korleis me fordelar maten då utviklingsland har eit eksportbasert
538 landbruk kor maten ofte går til rike land i det globale nord som har høgt matsvinn.
539 Noreg har forplikta seg til FN sitt berekraftsmål om å utrydda svolt, oppnå
540 mattryggleik, betre ernæring og fremja berekraftig landbruk. Dette betyr at Noreg
541 som nasjon skal hjelpe å auke produksjon og sjølvforsyning i land kor mattryggleik
542 er dårleg. Dette kan hjelpe ved til dømes å satsa på berekraftig
543 småskalaproduksjon og klimasmart landbruk, og støtte opp dei lokale bøndene i
544 utsette områder. Verdsmarknaden er i tillegg i ein sårbar situasjon med
545 forsyningsproblem, som blant anna skuldes høg oljepris, pandemi og
546 klimaendringar.

547 **Våre løsnings:**

- 548 • Redusera svolt og auka matsikkerheita ved å satse på berekraftig
549 småskalaproduksjon og klimasmart landbruk i utviklingspolitikken, samt
550 betra tilgongen på mat.
- 551 • Arbeide for at minst mogleg matjord blir nedbygd internasjonalt, men ta
552 lokale og nasjonale forhold i betraktning.
- 553 • Beskytte bønder i utviklingsland som eig dyrka mark med heime i lov
554 • Inngå internasjonalt samarbeid om å formidla kunnskap om kosthald
555 og matproduksjon for å redusere og over tid utrydda alle formar for
556 feilernæring
- 557 • Forsvara alle land sin rett til å beskytta og byggje opp eigen
558 matproduksjon
- 559 • Jobba for å endra det globale matmarkedet så matvarer går dit det er
560 behov for den, og ikkje berre til land som kan betal mest for den.
- 561 • Norsk bistand skal bidra til utvikling av bærekraftige matsystemer,
562 herunder produksjon, foredling og distribusjon

563 **Teknologi og innovasjon**

564 Fleire innovative utviklingsland har opplevd ekstrem økonomisk tilbakegang dei
565 siste åra, spesielt i kjølvatnet av finanskrisa i 2008. Ei rekke nasjonale valuta har
566 mista mykje verdi og vore prega av inflasjon. Fleire har ikkje tilgang til bankkonto
567 som resultere i at kriminalitet, korrupsjon og fattigdom er store utfordringar i desse
568 landa. Eit av FN sine berekraftsmål seier ein skal støtte nasjonal utvikling av
569 teknologi, forsking og innovasjon i utviklingsland.

570 Ny teknologi som kan nyttast av alle, både i by og bygd, vil fremje eit meir
571 inkluderande økonomisk system, og på sikt vil det kunne redusere kriminalitet og
572 fattigdom. Med ny teknologi vil ein og kunne sikra folk si kjøpekraft og fremje lokale
573 samfunn.

574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594

Våre løsninger:

- Desentralisere og gjere tilgjengeleg teknologi slik at ikkje berre dei rikaste har monopol
- Bistå utviklingsland med å utvikle eit inkluderande og desentralisert økonomisk system som ivaretar tilgongen til betalingsløyningar og som kan bekjempe fattigdom.
- Støtte utviklingsland økonomisk til utbygging av digital infrastruktur.
- Bidra med kunnskap og kompetanse til å utbetre allereie eksisterande teknologi
- Opprette fleire hjelpeprosjekt i utviklingsland
- Noreg må ta leiinga for å få på plass eit forbod mot overvåkingsbasert marknadsføring.
- Noreg må ta grep for å sikra meir kontroll over og innsyn i teknologigigantane sin bruk av algoritmar.
- Datatilsynet må styrkast slik at dei får tilstrekkelege ressursar til å beskytte norske internettbrukarar mot uønska overvaking, påverknad og manipulasjon, i tråd med norske lovar og internasjonale menneskerettsstandardr.
- Motarbeide utnyttinga av naturressursane i utviklingsland som er viktig for teknologiutvikling
- Satse på forskning og utvikling av klimavenleg teknologi.

Klima

Klima- og miljøkrisa er en av vår tids største utfordringer. Et varmere klima vil endre livsbetingelsene på jorda kraftig, og sterke tiltak for å redusere utslipp av klimagasser er nødvendig. Det er klimagassutslippene fra de største landene i verden som i størst grad forårsaker klimaendringene, men det er ofte de fattigste landene som merker klimaendringene først. For å redusere konsekvensene av klimaendringene er det nødvendig med en solid satsning på klimatilpasning.

Klimaendringene er et av områdene hvor internasjonalt samarbeid er aller viktigst, godt vist med Parisavtalen. Fremover er det viktig at alle land gjør sitt beste for å nå målene som ble satt i Parisavtalen, og forplikter seg til nødvendige og effektive kutt i sine klimagassutslipp.

Senterungdommen mener at klima- og miljøutfordringer ikke skal gå på bekostning av de svakeste i det internasjonale samfunnet, og at norsk klimafinansiering skal prioritere en likestilt fordeling. Norge skal være en økonomisk forkjemper for god etisk bistand innenfor klimautfordringene, og sørge for at klimautfordringene blir håndtert på en ansvarlig måte.

Våre løsninger:

- Følge opp Norges forpliktelser i Parisavtalen.

- 614
- 615
- 616
- 617
- 618
- 619
- 620
- 621
- 622
- 623
- 624
- 625
- 626
- 627
- 628
- 629
- 630
- 631
- 632
- Styrke det Grønne Klimafondet, samt pålegge en økning om støtte til sårbare grupper.
 - Norge skal overholde forpliktelsene å bli karbonnøytrale innen 2050.
 - Innføre klimatoll på import av kjøtt som er produsert og/eller pakket i utland
 - Jobbe for en skog- og arealforvaltning som bidrar til binding av karbon i skog og jordsmonn internasjonalt
 - Norge skal forholde seg til de økonomiske forpliktelsene i FNs klimafond.
 - Oljefondet skal ut av alle investeringer i kullindustri innen 2025
 - Øke oljefondets investeringer innen fornybar energi
 - Jobbe for at prosjektene i FNs REDD+-program gjennomføres på en måte som reduserer avskoging uten at det går utover lokal- og urbefolkningene
 - Utrede muligheten for alternativ finansiering for å svare på behovene for katastrofeforebygging, klimatilpasning og humanitær bistand
 - Sørg for at klimabistand skal ivareta behovene for lokalsamfunn og sårbare grupper, inkludert barn, kvinner, fattige, urfolk og personer med funksjonsnedsettelse.
 - Prioritere fornybar energi, en fornying av regnskogsatsingen og midler til klimatilpasning i norsk bistandspolitikk

Kapittel 6

Global helse

Internasjonale helsekriser og pandemier

Verdenssamfunnet var lite forberedt da koronapandemien rammet helsetjenestene verden over. Manglende internasjonal koordinering og informasjonsdeling bidro til at responsen kom forsinket og at kunnskapsgrunnet var for dårlig tidlig i pandemien. Senterungdommen mener det er svært avgjørende at allmennfarlige sykdommer og smittsomme virus bekjempes internasjonalt for å forhindre de alvorlige helsemessige konsekvensene for mennesker. Dette krever blant annet et større fokus på beredskap og at WHO koordinerer enda tettere med verdens land for å sikre en mest mulig effektiv global innsats.

Våre løsninger:

- Norge skal ha et eget beredskapslager for medisiner og smittevernutstyr
- Norge må prioritere utbygging av kritisk infrastruktur i utviklingspolitikken for å sikre nødvendig kriseberedskap.
- Norge skal fortsette å ta en lederrolle internasjonalt og være en stor giver innen global helse for å sikre universell helsedekning og finansiering av pandemirespons og helseberedskap.
- At land som bevisst rapporterer feil og ukritisk til Verdens helseorganisasjon (WHO) kritiseres.
- Hjelp utviklingsland med smitteverntiltak, bedre sanitærvilkår og å bekjempe smittsomme sykdommer.
- Norge må fremme krav i WTO om å fjerne patentbeskyttelser på alle legemidler mot allmennfarlige sykdommer
- Bidra til å styrke det globale forsknings samarbeidet innen alvorlige

- 677 tilgjengeliggjøre dette for verden.
678 • Styrke det globale samarbeidet COVAX som sørger for at fattige land får
679 vaksiner

680 **Kvinnehelse, seksuell og reproduktiv helse**

681 Det er en grunnleggende menneskerett å bestemme over sin egen kropp,
682 seksualitet og reproduksjon. Likevel har verdenssamfunnet en stor jobb foran seg
683 for å sikre alle gode, trygge og sunne liv. Å styrke tilgangen til reproduktive
684 helsetjenester er med på å hindre unødig lidelse og død forårsaket av seksuelt
685 overførbare sykdommer og komplikasjoner knyttet til graviditet og fødsel. Dessuten
686 er tilgang til reproduktive helsetjenester avgjørende for at jenter og kvinner skal
687 kunne planlegge sine graviditeter, ta utdanning og delta i arbeidslivet.
688 Senterungdommen mener at Norge skal lede an i arbeidet for seksuell og
689 reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) internasjonalt.

690 Kvinnehelse er underprioritert i hele verden. Kvinnehelseproblemer er
691 sammensatte, og må løses både gjennom konkret handling og styrket forskning.
692 Kjønnsperspektivet er nødvendig for å forstå kvinnehelse, og manglende
693 kjønnsbalanse i forskning og akademia påvirker dette. Kjønn er resultat av biologi
694 og fysiske ting, men også avhengig av kultur, forventninger og opplevelsen av seg
695 selv. Likeverdige helsetjenester er et viktig mål på veien mot likestilling. Kvinners
696 erfaringer må anerkjennes som kilde for kunnskap, og kvinnehelse er ikke bare et
697 kvinneproblem. Senterungdommen mener kvinnehelse må på dagsorden, fordi det
698 er langt igjen til likestilling, også på helsefeltet.

699 **Våre løsninger:**

- 700 • Norge fortsetter å være en tydelig og uredde forkjemper av retten til trygg
701 og lovlig abort internasjonalt.
702 • Alle mennesker skal stå fritt å kunne velge partner uavhengig av seksuell
703 orientering og bakgrunn, uten å oppleve diskriminering, tvang eller vold.
704 • Norge må være en tydelig stemme internasjonalt for seksuelle og
705 reproduktive rettigheter, samt samarbeide om å være en tydelig motvekt
706 mot autoritære og høyrekonservative krefter som motarbeider disse
707 grunnleggende rettighetene
708 • Legge frem en strategi for kvinners helse for å få mer kunnskap om og
709 bedre utredning, behandling og oppfølging av kvinnehelse i
710 helsetjenesten.
711 • Sikre mer kunnskap og vurdere standardiserte diagnoseforløp for
712 sykdommer som kun rammer kvinner, blant annet endometriose og
713 adenomyose, og sykdommer der kvinner er overrepresentert.
714 • Delta i internasjonalt samarbeid for å øke kunnskapsnivået om kvinnehelse
715 og satse på kvinners tilgang til helsetjenester i utviklingsland,
716 • Forbedre informasjonsarbeidet og tilbudet innen seksuell og reproduktiv
717

- 718 og sikre tilgang til seksualundervisning,
 719 • Bidra til å sikre alle mennesker tilgang til prevensjon.
 720 • Sikre kvinner trygge fødsler og god oppfølging for å minske sannsynlighet
 721 for komplikasjoner og barnedødelighet.
 722 • Øke støtten til familieplanlegging, prevensjon og trygge aborter.
 723 • Jobbe mot spredning av kjønnssykdommer og sikre behandling til utsatte.
 724 • Styrke utdanning av helsepersonell i utviklingsland
 725 • Støtte opp om internasjonale initiativ for å motarbeide kjønnslemlestelse
 726 og tilby helsehjelp til utsatte
 727 • Forby kjønnslemlesting av kvinner.
 728 • **Alternativ A:** Motarbeide og opplyse om konsekvenser av kulturell og
 728 religiøs omskjæring av gutter. Tilrettelegge for omskjæring i trygge
 729 rammer for menn ved myndighetsalder. (Robin, Dordi, Elin). / **Alternativ B:**
 730 Jobbe for at omskjæring av gutter må skje under trygge rammer. (Andrine,
 731 Nora, Jørgen, Ibrahim, Ingvild, Ashish, Torstein, Jens, Anora).

732 **Antibiotikaresistens**

733 I Noreg får me antibiotika av lege og veterinær ved infeksjon og sjukdom. Friske
 734 folk og dyr treng ikkje antibiotika, og det er difor strenge reglar for når ein skal
 735 bruke dette medikamentet. Andre land har ikkje like strengt medisineringsregime,
 736 og dette kan føre til antibiotikaresistens. Då blir bakteria motstandsdyktige mot
 737 antibiotika, og me står utan moglgheit til å behandle sjukdom. Det kan få
 738 katastrofale følgjer for helsa til både folk og dyr om me blir ståande utan
 739 moglegheit til å behandla enkle infeksjonar eller bakteriesjukdommer.

740 Faren ved antibiotikaresistens er at kroppen ikkje vil kunne dempe infeksjonar.
 741 Dette gjeld for både folk og fe. Ved for mykje bruk av antibiotika i
 742 husdyrproduksjon kan dette smitte over på folket som spis produktet. Norsk
 743 landbruk har lågast antibiotikabruk innan landbruk i heile Europa, medan Spania og
 744 Italia i toppen av høgast antibiotikaforbruk i Europa innan landbruk.

745 **Våre løsnings:**

- 746 • Fortsette det strenge medisineringsregime ved bruk av antibiotika
 747 • Framhalde gode og strenge reglar ved bruk av antibiotika i matproduksjon
 748 • Noreg skal støtta opp om kunnskapsheving og forskning om
 749 antibiotikaresistens
 750 • Merke mat som ikkje kjem frå Noreg betre og tydelegare
 751 • Hjelp den norske forbrukaren å velje sunne matvarer
 752 • Ikkje importere kjøtt frå produsentar som brukar antibiotika som
 753 førebyggjande tiltak

Kapittel 7

Fred og sikkerhet

756 **Forsvars- og sikkerhetspolitikk**

758 Senterungdommen ønsker en tydelig sikkerhetspolitikk for å sikre vår suverenitet,
759 norske interesser og vår egen handlefrihet. Vårt medlemskap i NATO er viktig for
760 vår forsvarsevne, og ligger til grunn for Senterungdommen sin politikk. Forsvarets
761 viktigste oppgave er å trygge norsk territorium. Skal Forsvaret og Norge som
762 nasjon fortsette med dette er det avgjørende at vi sikrer god kapasitet på bakken, i
763 luft, på sjø og i det voksende digitale rommet. For å klare dette ønsker vi at
764 Forsvaret tilføres moderne utstyr, tilstrekkelig med ammunisjon og kompetent og
765 godt personell som lyttes til og behandles som eksperter på sine fagfelt.

766 Senterungdommen mener at det viktigste i Forsvaret er menneskene som jobber
767 og tjenestegjør der. Allmenn verneplikt sikrer en demokratisk og likestilt forankring i
768 Forsvaret og sørger i tillegg for viktig rekruttering. Arbeid med likestilling i
769 forsvaret må fortsette. Vi ønsker også at veteraner med fortid i Forsvaret skal få en
770 verdig anerkjennelse og tilstrekkelig med hjelp etter endt tjeneste.
771 Senterungdommen ser videre på den helsemessige og sosiale oppfølgingen av
772 veteraner som veldig viktig.

773 **Våre løsninger:**

- 774 • Sikre et sterkt nasjonalt forsvar som gjør det mulig å forsvare norsk
775 territorium, med særlig fokus på Nord-Norge og nordområdene.
- 776 • Videreføre den allmenne verneplikten og øke antallet vernepliktige
- 777 • Prioritere tilstrekkelig etterretnings- og overvåkningsressurser for å kunne
778 gi en stadig oppdatert situasjonsforståelse i Nordområdene til nasjonale

- 779 myndigheter og NATO.
 780 • Prioritere en betydelig opprustning av Sjøforsvaret med ny teknologi og
 781 kapasiteter.
 782 • Alle norske militære bidrag vurderes nøye nasjonalt og avgjøres i
 783 Stortinget
 784 • Forbedre mobiliseringsevnen og øke antallet i Heimevernet betydelig.
 785 • Kritisk infrastruktur i Norge bygges ut og ivaretas av norske selskaper, så
 786 langt det lar seg gjøre
 787 • Styrke kystvaktens aktivitet og evne til kontroll i norske territorialfarvann.

788 NATO

789 Norsk medlemskap i NATO er ryggraden i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk, og
 790 en sterk tilknytning og videre medlemskap i forsvarsalliansen ligger fast for
 791 Senterungdommens politikk. Basert på NATO-alliansen skal Forsvaret bidra til å
 792 forebygge krig og konflikt. NATO effektiviserer og gjør det enklere for Forsvaret å
 794 gjennomføre disse livsviktige oppgavene.

795 Det norske forsvarets hovedoppgaver er å forsvare norsk suverenitet, norske
 796 verdier og norske interesser. Vi ser økende internasjonal interesse i nordområdene
 797 og det er både allierte og andre relevante stormakter som engasjerer seg der. Med
 798 en sentral og strategisk plassering i nord er det viktig at Norge styrker sin rolle i
 799 nordområdene og representerer NATO i nord. Senterungdommen mener videre
 800 at Norge må styrke sitt forsvar betydelig, uavhengig av sikkerhetspolitisk situasjon.
 801 Tettere samarbeid med Sverige og Finland vil bli en viktig faktor de kommende
 802 årene, og det må gjøres veloverveide strategiske vurderinger slik at våre lands
 803 forsvar kan utfylle hverandre optimalt. Særlig viktig vil det være med opprustning
 804 og samarbeid innenfor Hæren og sjøforsvaret.

805 Våre løsninger:

- 806 • Slutte opp om NATO sitt mål om minst 2% av BNP til forsvar
 807 • NATO-soldater som er stasjonert på norsk territorium skal forbli
 808 rotasjonsbaserte
 809 • Norske bidrag i utlandet skal avgjøres i Stortinget, og bygge på vedtak i
 810 NATO
 811 • Øke Norges totale forsvarsevne ved å styrke og videreutvikle vårt eget
 812 nasjonale forsvar og NATO.
 813 • NATO sitt hovedfokus skal være forsvar av medlemmers territorium og
 814 sikkerhet.
 815 • Norge skal jobbe internt i NATO for å stanse brudd på folkeretten
 816 • Være forbeholdene med å inkludere flere medlemsland i NATO

817 Masseødeleggelsesvåpen - CBRNE

818 Senterungdommen arbeider for en verden uten atomvåpen og andre

819 masseødeleggelsesvåpen. Så lenge våre militære motparter besitter kjernefysiske
820 våpen vil det være vestlig atomvåpeneksistens. Vi ønsker derfor en gjensidig og
821 rettferdig global nedrustning.

822 Senterungdommen mener at Norge som en respektert, vestlig og demokratisk stat
823 har et særegent ansvar i den internasjonale nedrustningsdebatten. Vi mener det
824 er viktig at Norge fremstår som tydelige og offensive i nedrustningsarbeidet for å
825 verne Norges og verdens befolkning mot eventuelle konsekvenser av atomkrig.

826 **Våre løsninger:**

- 827 • Norge signerer og ratifiserer FNs atomvåpenforbud
- 828 • Øke Norges innsats for kjernefysisk nedrustning og vise solidaritet med de
829 som arbeider for gjensidig, kjernefysisk nedrustning.
- 830 • Norge skal delta som observatør på statspartsmøtene til traktaten om
831 forbud mot kjernefysiske våpen.
- 832 • Sette et enda større fokus på internasjonal rydding av miner og biologiske
833 våpen
- 834 • Land som bryter Genève-konvensjonen gjennom bruk av biologiske eller
835 kjemiske våpen, skal møtes med sterke reaksjoner fra norsk side.
- 836 • Norge tar initiativer med likesinnede allierte i NATO for å få på plass de
837 nødvendige betingelser for at Norge og våre allierte kan slutte oss til
838 atomvåpenforbudet.

839 **Våpeneksport**

840 Norge har tydelige og strenge regler for våpeneksport, og det er viktig å ha klare
841 krav og regler for hvem vi skal eksportere våpen til og ikke. Kongsberg-gruppen er
842 den aktøren som eksporterer mest våpen fra Norge, og det trengs lisens fra
843 Utenriksdepartementet for å kunne eksportere våpen. Utstyret kvalifiseres
844 enten som A- eller B-materiell. A-materiell er våpen, ammunisjon og annet
845 materiell med strategisk kapasitet som vesentlig kan påvirke de militære
846 styrkeforholdene i nærområdet. B-materiell er øvrige forsvarsrelaterte materiell.

847 Oljefondet eier aksjer i selskaper som produserer våpen og våpendeler, og mange
848 av disse selskapene har romsligere regler enn det Norge har. Senterungdommen
849 anser det som problematisk at Norge har investert i våpenprodusenter med lavere
850 krav for våpeneksport enn det Norge legger til grunn for.

851 **Våre løsninger:**

- 852 • Det skal kreves sluttbrukererklæring på alt våpen og ammunisjon som
853 eksporteres ut av Norge.
- 854 • Oljefondet skal selge seg ut av samtlige selskaper som produserer våpen
- 855 • **Alternativ A:** Norge skal ikke eksportere våpen til land som deltar i
856 krigføring eller er involvert i stedfortrederkrig eller autoritære regimer

867 som undertrykker egen befolkning. (Andrine, Elin, Jens, Anora) / **Alternativ B:**
 868 Norge skal jobbe for å styrke norsk våpeneksport, men videreføre et strengt
 869 eksportregime bygget på strenge etiske regler. (Torstein, Ibrahim, Ingvild,
 870 Ashish, Dordi, Robin, Nora, Jørgen)

871 **Kampen mot terrorisme**

872 Kampen mot terrorisme er viktig for alle verdensborgeres sikkerhet. De siste tiårene
 873 har både Norge og verden opplevd gjentatte terrorangrep. Dette har skapt uro
 874 og utrygghet for mange. Terrororganisasjonene viser avsky for grunnleggende
 875 rettigheter som demokrati, likestilling og ytringsfrihet, og bruker frykt som våpen.
 876 Målrettet samarbeid med våre allierte er viktig for å fange opp mulige
 877 terrortrusseler og iverksette forebyggende tiltak. Senterungdommen mener felles
 878 internasjonal innsats er viktig for å bekjempe terrorisme globalt.

879 Siden 2001 har den internasjonale terrorbekjempelsen vært dominert av USAs «krig
 880 mot terror». Invasjonene av Afghanistan og Irak har vist at invasjon av selvstendige
 881 stater alene ikke er et effektivt virkemiddel for å motvirke terror. Senterungdommen
 882 mener at terskelen for å gå inn i selvstendige stater skal være høy, og vi vil være
 883 kritiske til at NATO-land gjør det uten støtte fra resten av alliansen.

884 **Våre løsninger:**

- 885 • Fortsette å bruke spesialstyrkene effektivt for å stoppe og forebygge
- 886 terror.
- 887 • Terrorbekjempelse må ha et stort fokus i NATO
- 888 • Etterstrebe gode rutiner for deling av etterretningsinformasjon med våre
- 889 allierte
- 890 • Styrke PST sin rolle i terrorbekjempelse og forebyggingsarbeid
- 891 • Utvikle cyberforsvaret og digital infrastruktur i både offentlig og privat
- 892 sektor for å forhindre cyberangrep.

Kapittel 8

Internasjonale konflikter

893

894

895

896

897

898

899

Krig er forakt for liv. Fred er å skape. Senterungdommen mener at Norge skal være en internasjonal aktør som verner om menneskerettigheter. Norge har et ansvar og skal gå foran internasjonalt for å fremme løsninger som kommer folket til gode, og som bidrar til varig fred. Sentrale og ratifiserte konvensjonene skal følges, og Norge skal i både krigs- og fredstid alltid være forsvarene av folkerettens prinsipper.

900

901

902

903

904

I internasjonale konflikter er det ofte sivile barn og kvinner som rammes aller hardest, og ender opp som deltakere og ofre i en krig som ikke er deres. Senterungdommen fordømmer all vold mot sivile og brudd på menneskerettighetene, og mener at Norge må jobbe for en verden med mer fred og demokrati.

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

Kina

Demokrati, liberale verdier og menneskerettighetene har lenge vært under press fra det kommunistiske regimet i Kina. Norsk økonomi skal beskyttes fra kinesisk dominans og deres geopolitiske interesser, slik at samfunnskritiske funksjoner og viktig infrastruktur forblir i norsk eierskap. Kinesiske trusler eller diplomatiske konsekvenser kan ikke hindre at Norge ivaretar sine interesser i tillegg til å aktivt forsvare menneskerettigheter. I Xinjiang-provinsen utsettes uighurene for alvorlige overgrep, i Hong Kong så kveles demokratiet av regimet i Beijing og Taiwan utsettes for et økende press. Selv om Kina er en fremvoksende stormakt, så burde Norge forbli en varm forsvarene av grunnleggende menneskerettigheter og beskytte felleskapets ressurser og infrastruktur fra kinesisk dominans.

916
917
918
919
920
921
922

Våre løsninger:

- At Norge skal avbryte frihandelsforhandlingene med Kina. Vi skal ikke forhandle om en slik avtale med Kina før de respekterer menneskerettighetene.
- At Norge må løfte frem kinesiske menneskerettighetsbrudd i bilaterale møter og i multilaterale arenaer
- Norge skal si opp normaliseringsavtalen med Kina.

923

Vest-Sahara og Marokko

924
925
926
927
928
929

Vest-Sahara er Afrika sin siste koloni, og okkupanten er Marokko. Menneskerettighetssituasjonen i det okkuperte Vest-Sahara er svært alvorlig. Saharawiene i de okkuperte områdene utsettes for sterk undertrykking, overgrep og assimilering. I flyktningeleirer i Algerie, bor om lag 165 000 saharawier. De saharawiske flyktningene bor i teltleirer i ørkenen og er fullstendig avhengige av humanitær hjelp.

930
931
932
933
934
935
936
937
938

Våpenhvileavtalen fra 1991 mellom Marokko og den saharawiske frigjøringsbevegelsen Polisario ble inngått med en forutsetning om at en folkeavstemning om uavhengighet skulle finne sted. Denne avstemningen er fremdeles ikke blitt gjennomført, til tross for at FN ble ferdig med å identifisere de stemmeberettigede tilbake i 1999. Marokkanske myndigheter har hele tiden stukket kjepper i hjulene for prosessen, og har erklært at de ikke vil godta noe annet resultat enn en selvbestemmelses-prosess som fører til at Vest-Sahara blir en del av Marokko. Senterungdommen mener at det internasjonale samfunnet må komme på banen og hjelpe Vest-Sahara mot å oppnå selvstendighet.

939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949

Våre løsninger:

- Vest-Sahara må anerkjennes som selvstendig stat
- Norge må ta en ledende rolle i et internasjonalt initiativ for å avholde folkeavstemning i Vest-Sahara og fastsette dato for denne.
- Norge må kreve at FN-observatører får komme inn i Vest-Sahara
- Norge skal legge press på EU for at de skal stoppe å støtte okkupasjonen av Vest-Sahara politisk og finansielt
- Norge må reagere sterkt på at EU inngår folkerettsstridige handelsavtaler for de okkuperte områdene med Marokko.
- Norge fraråder norsk næringsliv i Vest-Sahara, som ikke er i tråd med det saharawiske folkets rett til samtykke.

950

Kashmir-konflikten

951
952
953
954

Konflikten om Kashmir har over flere tiår ført Pakistan og India på kollisjonskurs, og det har vært en konflikt som har illustrert konsekvensene imperialismen har hatt i flere regioner. Britenes splitt-og-hersk strategi som kolonimakt har bidratt til konflikt og destabilisering i forholdet mellom hinduer og muslimer. Både Pakistan, India

955 og Kina har ansvaret for at Kashmir er det tettest militariserte området i verden,
956 med enorme mengder soldater og krigsmateriell. Over tid har det vært lite villighet
957 til å tillate en tredjepart å tilrettelegge for dialog mellom landene, og Kina som
958 grenser til Kashmir har ikke bidratt til et lavt konfliktnivå. Konflikten mellom
959 atomvåpenstater er naturligvis relevant for verdenssamfunnet og
960 Senterungdommen mener det er naturlig at det internasjonale samfunnet tar
961 ansvar ved å presse partene til forhandlingsbordet.

962 **Våre løsninger:**

- 963 • Det må utplasseres sivile internasjonale observatører med et FN-mandat
964 som holder landene ansvarlige for mulige overgrep
- 965 • At det internasjonale samfunnet skal presse partene til forhandlinger med
966 en nøytral tredjepart.
- 967 • At det må kreves at landene følger sine forpliktelser som medlemsland av
968 FN, ved å bekjempe diskriminering og forfølgelse i områdene de
969 administrerer.

970 **Israel og Palestina**

971 Konflikten mellom Israel og Palestina er en langvarig, først og fremst territoriell,
972 konflikt mellom den israelske staten og det palestinske folket. Landområdene har
973 dype historiske røtter, og det krever at verdenssamfunnet og FN bidrar i større
974 grad. Norge må fortsette å være en aktør som arbeider for fremdrift og en
975 fredsprosess på folkerettens prinsipper.

976 I fredsprosessen må det stilles krav til begge parter, blant annet om gjensidig
977 anerkjennelse, at Hamas sine raketangrep mot Israel opphører, samt sikre at
978 menneskerettighetene og folkeretten overholdes i de okkuperte områdene.

979 Israel er den overlegne parten i konflikten, og i tillegg den parten som er anerkjent
980 som stat og i stand til å hevde sin suverenitet. Derfor er det svært kritikkverdig at
981 landet holder en blokadepå Gaza og bygger ut ulovlige bosettinger på okkuperte
982 områder på Vestbredden.

983 Samtidig er det svært kritikkverdig at politiske splittelser på palestinsk side har ført
984 til at palestinere ikke har representasjon som står seg i en fredsprosess.
985 Senterungdommen mener at dagens situasjon er uholdbar og at det haster med å
986 få på plass en løsning for varig fred. Senterungdommen sitt utgangspunkt er at vi
987 er positive til FNs delingsplan fra 1967 og en tostatsløsning, men understreker at en
988 fredsløsning må ha støtte hos både palestinere og israelere.

989 **Våre løsninger:**

- 990 • Norge må støtte en demokratisk fredsprosess som sikrer palestinere og
991 israelere selvstyre, grunnleggende rettigheter, fred og forsoning.

- 992 • Norge må anerkjenne Palestina som selvstendig stat
- 993 • Anerkjenne den israelske stats rett til å forsvare seg selv innenfor
- 994 folkerettslige rammer.
- 995 • Norske myndigheter må bidra til å etablere langsiktige og store prosjekter
- 996 for vannrensing, tilgang på vann og kritisk infrastruktur i Gaza samt sikre
- 997 stabil matforsyning.
- 998 • Bevegelsesfriheten må sikres for begge parter, og opprette møteplasser
- 999 for unge israelere og palestinere.
- 1000 • Israel må umiddelbart oppheve blokaden av Gaza, og avslutte
- 1001 annekteringen av Golanhøydene.
- 1002 • Israel må stanse utbyggingen av bosettinger og annektering av palestinsk
- 1003 land.
- 1004 • Hamas og Islamsk Jihad sine grove brudd på krigens folkerett gjennom
- 1005 vilkårlige rakettangrep mot Israel fordømmes, og bruk av menneskelige
- 1006 skjold må opphøre.
- 1007 • Fordømme det israelske militæret for brudd på den internasjonale
- 1008 humanitærretten ved overdreven bruk av militærmakt mot palestinere.
- 1009 • Israel må trekke tilbake terrorlistningen av 6 organisasjoner i 2021,
- 1010 herunder Al Haq, UAWC og DCI-P. Organisasjoner som aktivt fremmer
- 1011 menneskerettigheter og demokratiprinsipper må styrkes.
- 1012 • Israelske myndigheter må umiddelbart stoppe alle ordre om
- 1013 tvangsutkastelser og riving av hjemmene til palestinere i de okkuperte
- 1014 palestinske områdene, og må avslutte tvangsfordrivelsen av palestinere.

1015 Sahel-regionen

1016 Sahel betegnes ofte som den mest «konfliktfylte og neglisjerte» regionen i verden.

1017 Konfliktene viser konsekvensene av imperialismen hvor befolkningsgrupper med

1018 en sterk etnisk eller religiøs identitet møter nasjonale grenser som ikke

1019 samsvarer. Sahel har blitt rammet av klimaendringene, humanitære kriser og en

1020 kamp om knappe ressurser. Uroen påvirker flere land og skaper grobunn for

1021 terrorisme og organisert kriminalitet. Med et slikt komplisert konfliktbilde er det

1022 stadig viktigere at det internasjonale samfunnet har en rolle hvor økonomiske- og

1023 sosiale menneskerettigheter alltid kommer i første rekke. I tillegg er dette en region

1024 hvor matsikkerhet må prioriteres i mye større grad. For en region med mange kriser

1025 er det avgjørende at det internasjonale bidraget er målrettet.

1026 Våre løsninger:

- 1027 • At FN må styrke arbeidet mot våpensmugling og menneskehandel.
- 1028 • At det ikke bør utplasseres utenlandske styrker uten mandat fra FN som
- 1029 fredsbevarende styrker.
- 1030 • At dialog burde være det viktigste virkemiddelet for å få til en stans i
- 1031 krigshandlinger og varige løsninger for fred og forsoning.
- 1031 • At det behøves et sterkere sanksjonsregime mot individer som direkte

- 1032 eller indirekte bidrar til krig og uro i Sahel.
- 1033 • Støtte bekjempelsen av terrororganisasjoner og opprørsgrupper som
- 1034 destabiliserer samfunn og angriper sivilbefolkning
- 1035 • At fokuset bør ligge på økonomiske- og sosiale menneskerettigheter i
- 1036 møte med klimaendringer og humanitære kriser.
- 1037 • Bekjempe den omfattende korrupsjonen som preger landene i regionen

1038 **Libya, Syria og Jemen – forsoning for varig fred**

1039 Den arabiske våren skulle være et oppgjør mot autoritære regimer og

1040 diktatorer. Dessverre ble krig og konflikt konsekvensene som fulgte da vanlige

1041 borgere forsøkte å benytte sin ytringsfrihet i felleskap. For Libya kollapset regimet

1042 og landet ble et arnested for terrorisme, organisert kriminalitet og

1043 menneskehandel. I Jemen har Saudi Arabia ledet en militær koalisjon mot

1044 opprørere som har ført til en humanitær katastrofe. Krigen i Syria har ført millioner

1045 på flukt, noe særlig nabolandene har kjent på. Etter et tiår med krig og konflikter må

1046 fred og forsoning være på agendaen.

1047 **Våre løsninger:**

- 1048 • Konflikten i Jemen må opphøre umiddelbart, og at den Saudi-ledede
- 1049 • koalisjonen må trekke seg ut av landet og støtte en Jemen-ledet
- 1050 fredsprosess.
- 1051 • Det skal sikres tilgang til humanitær assistanse over hele Jemen.
- 1052 • Ta initiativ til at det internasjonale samfunnet bidrar i gjenoppbygginga i
- 1053 Jemen etter en fredsprosess
- 1054 • Myndighetene i Libya må støttes i bekjempelsen av menneskehandel,
- 1055 terrorisme og organisert kriminalitet.
- 1056 • Stater som forsyner grupperinger i Libya med våpen, må sanksjoneres.
- 1057 • Vold og brudd på menneskerettighetene som begås av EU-støttede
- 1058 militser i Libya må fordømmes.
- 1059 • Myndighetene i Syria burde ta initiativ til dialog og en fredsprosess som er
- 1060 bred og inkluderende..
- 1061 • Sanksjonene mot Syria bør være betinget på utfallet av en slik
- 1062 fredsprosess
- 1063 • Syrere bør få kunne returnere til sitt hjemland uten å frykte for sin trygghet
- 1064 og sikkerhet
- 1065 • Krigsforbrytelser som har funnet sted må etterforskes, og ansvarlige
- 1066 straffefølges.

1067 **Nord-Korea**

1068 Nord-Korea er et av verdens mest autoritære diktaturer og et kommunistisk regime

1069 styrt av Kim-dynastiet. Atomvåpenprogrammet til det nordkoreanske regimet har

1070 gjort Nord-Korea sitt forhold til resten av verden, samt den sikkerhetspolitiske

1071 situasjonen, svært anspent siden 1990-tallet. Verden har innført økonomiske
1072 sanksjoner mot Nord-Korea, uten hell. Det er Nord-Korea sin befolkning som
1072 lider som følge av korrupsjonen i landets politiske ledelse, og situasjonen har vært
1074 humanitært uholdbar i flere tiår. Senterungdommen mener at Norge og resten av
1075 verdens rolle må være å løse opp i konfliktene rundt Nord-Korea. Det er
1076 uakseptabelt at innbyggerne i Nord-Korea skal lide under diktaturregimet.

1077 **Våre løsninger:**

- 1078 • Det må utarbeides en varig fredsavtale mellom Nord-Korea og Sør-Korea.
- 1079 • FN skal ha strengere økonomiske sanksjoner mot Nord-Korea til de
1080 stanser all prøveskyting.
- 1081 • Norge skal sørge for at de humanitære forholdene ikke brukes som
1082 politisk virkemiddel, og jobbe for at mathjelp som gis til Nord-Korea når ut
1083 til befolkninga.
- 1084 • At det må arbeides med Sør-Korea for å integrere nordkoreanske
1085 flyktninger bedre.